

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Губгъо ЮфшIэнхэм афежъагъэх

Тигъэзет макъэ кызыр-гъэлуагъэу, республикэм мы аужырэ мафэхэм губгъо ЮфшIэнхэр шызэшIуахы-ху рагъэжъагъ. Тызыхэт лъэхъаным анахъу ЮфшIэнхэр зыфэгъэхыгъэхэр бжыхъасэхэм ящыкIэгъэ минеральнэ чIыгъэшIухэмкIэ яшIушIэгъэныр ары.

Адыгеим макъу-мэщым-кIэ и Министерствэ кызыр-итыгъэмкIэ, гъэтхепэм и 1-м ехъулIу губгъо ЮфшIэнхэм зыщафежъагъэхэр рай-оних. ПстэумкIи бжыхъэсэ гектар мини 107,4-м ехъу кыагъэкIыгъэм шыщэу гек-тар мин 15-м фэдиз хъа-зырмэ яшIушIагъэх. Район-ху мы ЮфшIэнхэр зыщы-зэшIуахыхэр ыкIи гектар пчъагъэу ахэм зыщяшIу-шIагъэхэр мыщ кыкIэлъэ-кIох: Джаджэр — гектар 11428-рэ, Красногвардей-скэр — гектар 1150-рэ, Тэ-хъутэмкыуаер — гектар 700, Мыекыуапэр — гектар 690-рэ ыкIи Кошхъаблэр — гектар 580-рэ.

Бжыхъасэу кыагъэкIыгъэ-хэм ащыщэу коцым Iубы-тырэр гектар мин 83-м тIэ-кIу къехъу. Тыгъуасэ ехъу-

лIэу ащ шыщ гектар мин 12-м фэдизмэ чIыгъэшIухэр аIэклагъэхъагъ. Джащ фэдэу хъэ гектар мин 13,2-м ехъу кыагъэкIыгъэм шыщэу гек-тар 1500-м ехъумэ яшIу-шIагъэх. Рапс гектар мини 10,6-м ехъу губгъом илъым шыщэу гектар 1100-м фэ-диз хъазырым чIыгъэшIухэр ахатэкъуагъ.

Губгъо ЮфшIэнхэр зэра-гъэцакIэхэрэм дакIоу ми-неральнэ чIыгъэшIухэмрэ гербицидхэмрэ якъызIэклэ-гъэхъан фэгъэхыгъэ амал-хэр районхэм ащызэрахъэх. КызырэрэдзэрэмкIэ, пстэум-кIи бжыхъасэхэм ахатэ-къошт минеральнэ чIыгъэ-шIоу ящыклагъэр тонн мин 28,5-м фэдиз хъазыр, ащ шыщэу тонн мин 24,5-м фэ-диз кызыIэклагъэхъагъ. Гер-бицид тонн мини 100-м фэ-дизу агъэфедэн фаем шы-щэу кыащфыгъэр тонн мин 30-м фэдиз хъазыр.

Мэфэ ошIухэр кызыкIэ-лыкIохэу зыригъажьэкIэ, бжыхъасэхэм чIыгъэшIухэр ахэзытэкъошт агрегатхэр губгъом нахъыбзу ихъащтых.

ЛIЭХЪУСЭЖЬ
Хъаджэрэтыбый.

ГушIогъо зэхыхъ

Ветеранхэм я Адыгэ рес-публикэ советрэ УIэшыгъэ КIуачIэхэм яофицерху («Ме-гапир») запасым шыIэхэмрэ бэмышIэу я 291-рэ артиллерий-скэ бригадэм иактовэ зал шы-зэхашъагъ «Офицерскэ бал» зыцIэ гушIогъо зэхыхъ. Ар Хэ-гъэгум иухъумаглохэм я Мафэ фэгъэхыгъагъ.

Ащ игъэхъазырынрэ изэх-щэнрэ чанэу хэлэжъагъэх ар-тиллерие бригадэм ипащэу пол-ковникэу А. А. Коробовыр, ве-теранхэм яреспубликэ совет итхъаматэу Г. В. Барташук, ве-теранхэм яреспубликэ совет

ипащэ иIэпыIэгъоу С. Перелы-гинар, нэмыкIхэри.

МэфэI зэхыхъэм кырагъэ-блэгъагъэх лIэужыщым яуна-гъохэр. Ахэр Хэгъэгу зеошхом хэлэжъагъэу М. А. Богомоло-вым, боевой Юфхэм Народнэ Республикэу Анголэ щэхэлэ-жъагъэу Г. В. Барташук ыкIи грузин-абхъаз змызэгъыны-гъэ бырсырым хэтыгъэу А. Ко-тик арых. Ахэм яшъхъэгъусэ-хэмрэ ябынхэмрэ ягъусагъэх.

«Офицерскэ балкIэ» зэ-джэгъэх зэхыхъэр апэу кызы-луахыгъ балнэ-спорт кыашъоу «Легенда» зыцIэмкIэ. Брига-

дэм ипащэу А. А. Коробовым фэгъэшъошагъ медалэу «За офицерскую доблесть» зыфи-лорэр. Адрэ унагъохэми шу-хъафтын лъапIэхэр аратыгъэх.

Хульфыгъэхэм — ветеран-хэмрэ нахъ ныбжьыкIэхэмрэ сыдигъокIи яхэгъэгу кызыра-ухъумэщтым зэрэфэхъазырхэр зэхыхъэм кыщагъэлъэгъуагъ.

ШЫМЫГЪЭХЪУ
Мурат.

АР-м иветеран совет
ипресс-секретарь.

Сурэтыр зэхыхъэм кыщы-тырахыгъ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иунашъу

А. Ш. Джарымэм Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
идепутат полномочиехэр ипалъэм кыпэу зэригъэтильыжьыхэрэм ехъылагъ

А. Ш. Джарымэр Краснодар краймкIэ му-ниципальнэ образованиеу «Северский рай-он» зыфилорэм ипащэ ипшъэрылгъхэр ыгъэ-цэкIэнэу зэрагъэнэфагъэм епхыгъэу ыкIи Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Рес-публикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутат истатус ехъылагъ» зыфилорэм ия 5-рэ статья ия 1-рэ Iахъ ия 1-рэ пункт ди-штэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Со-вет — Хасэм **унашъо ешIы:**

1. ХэдзыпIэ кой зыкIымкIэ Адыгэ Респу-бликэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепу-

татэу Джарымэ Адам Шахъмэт ыкъом ипол-номочиехэр ипалъэм кыпэу, 2011-рэ илъэ-сым мэзаем и 2-м щегъэжъагъэу щигъэты-жьынхэу.

2. Заштэрэ мафэм щегъэжъагъэу мы уна-шъом кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо
Совет — Хасэм и Тхъаматэу
Анатолий ИВАНОВ

къ. Мыекыуапэ,
мэзаем и 25-рэ, 2011-рэ илъэс
N 1609-ГС

Туристыр хэкIодагъ

Мыекыуапэ шыщ кIалэу илъэс 23-рэ нахъ зымыныбжьым ихъадэ мэзаем и 26-м Адыгэ республикэ лъыхъон-къэгъэ-нэжыын отрядым кыгъотыжьыгъ. Ащ зигъэпсэфынэу кы-шъхъэм кIогъагъэ, ау кыгъэгъэжъыгъэп. Гъогоу Дахъо — Лэгъонакъ зыфилорэм я 17-рэ километрэ пэмычыжьэу щыт Гейманов гъэхъунэм иплъэпIэ чIыпIэ кIэлэ ныбжьыкIэр ефэхыгъ.

МЧС-м и ГъэлорышIапIэ ипресс-кыулыкъу ипащэу Сер-гей Сергеевым кызырIуагъэмкIэ, туристым иныбджэ-гъуитIу игъусэхэу загъэпсэфыщтыгъ ыкIи ар ешъуагъэу плъэпIэ чIыпIэр кызырIушIыхъагъэм зельэбакъом, метрэ 35-рэ зильэагъэм ефэхыгъ. ШъхэкIэ ос куум хэфагъ ыкIи ыпсэ а чIыпIэм щыхэкIыгъ.

Къэгъэнэжыын Юфтхъабзэхэм сыхъатищрэ апылгыгъэх, нэбгыритф хэлэжъагъ, зызгъэпсэфынэу кыкIуагъэхэм ащыщ-хэри къаделэгъэх.

МЧС-м и ГъэлорышIапIэ кызырIуырымкIэ, кIалэр зэре-шъуагъэм кыхъэкIэу тхъамыклагъор кехъуллагъ.

(Тикорр.).

Зэкъошныгъэр мэпыта?!

Правопорядкэм икъэуэху-мэнкIэ координационнэ зэлу-кIэу къалэу Шъачэ ипашэ джы цызэхэщэгъэм изэхэсыгъо щылэ мазэм и 24-м Шъачэ щы-кIуагъ. Хабзэм ичIыпIэ орган-хэм, кIочIэ структурэхэм ялIы-кIохэр, общественнэ, дин орга-низациехэм япашэхэр ащ хэ-лэжыагъэх. Лъэпкъ зэфыщы-тыкIэхэм алыныкIохэр Iофы-гъошхэху къэуцухэрэм, зыгъэ-псэфыпIэ чIыпIэм лъэпкъ, дин экстремизмэм зыщамыгъэу-шомбгъуэгъэнымкIэ Iофтхъа-бзэу зэрэхъэхэрэм мы фору-мым зэрашылгъыIэсыгъэхэм уакытегушчыIэжыынэу имы-щыкIагъэу тэлъытэ, ар зыгъо Iофыгъоу зэрэщытым зи ехы-рэхышхэрэп, зэкIэми тызэгъу-сэу ащ тыпэуцужыын фæе. Ау мыщ дэжыым тэ хэдгъэунэ-фыкIы тшIоигъор нэмыкI: а зэлуIэгъум икIэуэххэмкIэ сьд фэдэ унашъоха аштагъэхэр?

Цыфхэм анахъэу агъэшIэгъо-гъэ чIыпIэхэм джы такыщы-уцун...

ГушыIэм пæе, зэхэсыгъом иунашъо иа 1.2-рэ пункт мы-рзуштэу къыщелo: «Къалэу Шъачэ иурамхэм Изын хэмылъэу лезгинкэ къы-щымышъонхэм пæе къа-лэу Шъачэ иадминистра-ции культурэмкIэ игъэло-рышIапIэ (Барсегян) ягъу-сэу мы къалэм ирайон пэпчэ ныбжыкIэхэм зы-зыщагъэпсэфышт, само-деятельностым икружок-хэр зыщызэхэщэшт чIы-пIэхэр шагъэнэфэнэу.

2011-рэ илъэсым мæзæм и 1-м нэс чIыпIэу агъэнфа-гъэхэмкIэ хэбзэхуымэкIо органхэм (УВД-м, ФСБ-м, экстремизмэм пэуцужыгъэ-нымкIэ Гупчэм) макъэ ягъэлу-гъэнэу».

Унашъом ия 2.1-рэ пункт

мырзуштэу къыщелo: «Къа-лэу Шъачэ иурамхэм Изын щымылъэу къашъохэр (ле-згинкэр) къашамышIынхэм пæе общественнэ порядкэр зыукъонэу фежъэхэрэм пэ-рыохъу афэхъунхэу ыкIи ныбжыкIэхэм ыгъэпсэфы-гъо уахътэ зыщагъэкIонэу щыт чIыпIэхэм зэрищы-кIагъэм лыкIахъэу гъунэ альафынэу хэбзэхуымэкIо органхэм игъо афэлъэгъу-гъэнэу».

ЛъэшIэгъу мин фэдиз хъу-рэ тарихъ зыпылъ лезгинкэм-рэ общественнэ щынэгъон-чъагъэмрэ сьда зэрэзэхыгъэ-хэр? Енэгъуагъо обществен-нэ чIыпIэхэм ныдэлъфыбзэ-кIэ ащыгушчыIэжыынхэ ыкIи лъэпкъ шъуашэхэр щашыгъы-жыын фимытхэу ашIынкIэ. Ащ нахы нахъ гъэшIэгъоныжъ къыкIэлъыкIонкIи хъун...

НЫБЭ Анзор.

Тхъагъоба дахэу къэшыгъэр купым укIырыпIыныр! Хэ-та ащ ыгъэхъэрэр? Хэта къын ащкIэ къызыфыхыгъэрэр? Лъэпкъ къашъомрэ заомрэ зэхыгъэхэми тэ тшIагъэп, етIани ар «лъэпчIасэр» арэу?!

Олимпиадэр зыщыкIошт къалэм цухъумэкIо органхэм ашIыгъэ унашгъор хэукъоныгъэкIэ алытэнышгъ, кIуачIэ имыIэу ашIыжыныным тыщэгъуы. Мы сурэтэу шъуинэ-плъэгъу итыр Тыркуем къыщытетхыгъ. Зы мазэ фэдизрэ Тыркуем тыкызыттым тиадыгъ кIэлэцIыкIухэм ашхъэ Iэтыгъэу чIыпIэ зэфышхъафыбэм къащышъуагъэх, къэлэ гунчэ шъынкъэхэри зэрэхэтэу. Ар дэикIэ зымы къытфи-лъэгъуэгъэп, ары накIошгъ цыфэу зылъэгъуэгъэм ягуанэ хъу-гъэ. Тыфай шIу тлэгъурэ хэгъэгъу тыщыцIэсэрэм изы къалэу Шъачэ тилъэпкъ шхъэкIафэ къыщыфащIынэу.

КЪЭБАРЫКIЭХЭР

Стипендиехэм къахэхъошт

Студентхэм аратырэ сти-пендиехэр Iоныгъом и 1-м къыщегъэжыагъэу процен-ти 9-кIэ къызэралэтыштхэр УФ-м ипремьер-министрэу Владимир Путиным студент организациехэм ялIыкIохэм Шъачэ шадыриIэгъэ зэлуIэгъум къыщыIуагъ.

ЫпэкIэ зэрэрахъуэхъа-гъэр проценти 6,5-кIэ стипен-диехэр къалэтынэу арыгъэ, ау инфляциер къэралыгъом зэрэщыкIуагъэм елытыгъэу ар нахыбэ ашIыгъ.

Министрэхэм якабинет ипашэ къызэриIуагъэмкIэ, ас-пирантхэм джырэ уахътэ гу-рытымкIэ мазэм сомэ мини 2,5-рэ къаратымэ, ар илъэ-

сыкIэ еджэгъум сомэ мини 3,5-м нэсышт, докторант-хэм — сомэ мини 4. 2012-рэ илъэсым ищылэ мазэ къы-щегъэжыагъэу ахэр сомэ ми-ни 5 ыкIи 10-м нэсэу къалэ-тыштых.

Стипендиехэм ямызакъоу къэралыгъом иобщежитие-хэм ягъэпсын лъэшэу анаIэ

зэрытырагъэтын фæер Влади-мир Путиным къыхигъэ-щыгъ. «ЛъэкI зилэ цыфым бэджэндэу унэ къыштэн ылъэ-кIышт, — еIо ащ. — Ар зы-мылъэкIырэм общежитие ыгъотын фæе. Непэ ехъулэу тикъэралыгъо общежитие зыгъотыгъэхэр процент 86-м нэсы. Ахэм жъы хъугъэхэ-ри ахэтых, гъэцкIэжыынхэр ящыкIагъ, пчъагъэр процен-ти 100-м нэгъэсыжыгъэн фæе».

Общежитиехэр шIыгъэн-хэмкIэ шыIэгъэ программэм пэлуагъэхэрэ мылкъур эконо-микэ кризисым пæе нахъ макIэ ашIыгъагъ, ар джы зыпкъ ра-гъэуцожышт.

(Тикорр.).

Процент 23-м псыр трубэхэмкIэ аIэкIахъэрэп

Мыекъуапэ икъохъэпIэ лъэныкIо щыпсэхэрэмрэ республикэм икъоджэ псэу-пIэ 32-мрэ псыр аIэкIэзы-гъэхэрэ организациехэм яIофшIэн изытет икIыгъэ илъэсым Роспотребнадзо-рым АР-мкIэ и ГъэIоры-шIапIэ ыуплъэкIугъ.

Ащ ипресс-къулыкъу къызэритыгъэмкIэ, Адыгэ-къалэ, станицэхэу Джаджэ, Новосвободнэм, поселкэхэу Яблоновскэм, Инэм, Усть-Сахрай, къуаджэу Улапэ ащыпсэхэрэр 2010-рэ илъэ-

сым зэшъогъэ псыр, микро-биологическэ уплъэкIунхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкIэ, гигиенэ шапхъэхэм адиштэ-рэп. Адыгэкъалэ, станицэу Джаджэ, Лъэустэнхъаблэ, по-селкэу Каменноостскэм псыр зэралэкIахъэрэм гъэмэ-фэ уахътэм зэпыугъохэр иа-гъэх.

Псэу зашъохэрэм изытет зыфэдэн фæе шапхъэхэу Рос-потребнадзорым ыгъэнэфа-гъэхэм атетэу, республи-кэм щыпсэхэрэм япроцент 96,3-м аIэкIэхъэрэ псыр са-

нитарнэ законодательствэм дештэ. Нэбгырэ мин 16-м ехъурэр (проценти 3,6-р) за-шгъорэ псыр дэгъоп.

Адыгеим щыпсэхэрэм япроцент 23-м псыр трубэ-хэмкIэ алыIэсырэп. Уплъэ-кIунхэм ауж, ищыкIэгъэ псырыкIуапIэхэр станицэхэу Безводнэм, Дахъом, посел-кэхэу Усть-Сахрай ыкIи Трехречнэм шагъэтэрэзын-хэм пæе Мыекъопэ районым иадминистрации ищыкIэгъэ мылкъур афитIупщыгъ.

IЭШЫНЭ Сусан.

ТигумэкIхэр

«Ислъамыем» идискхэм къакIэупчIэх

Дунаим щыцIэрыIо орэдыIо-къэшъокIо ансамблэу «Ислъамыем» искусствэм пыщагъэмэ ямызакъоу, лъэпкъ культурэр зышлогъэшIэгъонхэм якIас, къы-кIэупчIэх. ГумэкIэу яIэм тыщызыгъэгъуазэрэр макIэп.

— «Ислъамыем» итворчествэ тшIогъэшIэгъонэу тылэплъэ, — къытиIуагъ Шынджые щыпсэу-рэ Трэхъо Вячеслав. — Тичылэ культурэм и Унэ дэтэп, «Ислъа-мием» къедгъэблэгъэнэу тIуа-гъэми, еджапIэм нэмыкI кон-церт къызыщитын ылъэкIышт чIыпIэ тилэп.

«Ислъамыем» итворчествэ зытетхэгъэ дискхэр ащэфы

ашIоигъоу Шынджые, Гъобэ-къуае, Мыекъуапэ ащыпсэхэ-рэр, IэкIыб хэгъэгумэ къары-кIырэ тилэпкъэгъухэр бэрэ къы-кIэупчIэх. Дискыр хъазырэу шылэми, ипчъагъэкIэ бэ хъоу цыфмэ альагъэлэсын альэкIы-горэп. Iофыр зэралыкIуатэрэм тигъэзетеджэхэр щыдгъэгъозэ-щтых.

ЕМТИЛЪ Нурбий.

Иофтхъабзэу «ЛъэсырыкIу»

ЛъэсырыкIохэм ялажэкIэ гъогу-транспорт хъугъэ-шIагъэу хъухэрэм япчъагъэ зыкызы-риIэтыгъэм пæе мы профилактическэ Иофтхъабзэр мæзæм и 8 — 20-хэм республикэм щыкIуагъ. ГъогурыкIоныр щы-нэгъончъэным, лъэсырыкIохэм ялажэкIэ къэхъурэ авариехэр ыкIи шъобжэу хахырэр нахъ макIэ шIыгъэным ар фэIоры-шIэщтыгъэ. Иофтхъабзэр окIофэ АР-м и ГИБДД игъогу патруль къулыкъу ихэушхъафакIыгъэ баталон хэтхэм гъогурыкIо-ным ишапхъэхэр аукъуагъэу хъугъэ-шIэгъэ 4672-рэ агъэунэ-фыгъ, ащ щыщэу 939-м лъэ-сырыкIохэм ялажэ хэлъ.

Мы Иофыгъор мафэ къэс нахъ шхъалэ мэхъу. Къалэм дэт автомобильхэм япчъагъэ нахыбэ зэрэхъурэм къыхэкIэу лъэсырыкIохэм гъогу зэпыры-кIыпIэхэм нахъ сакыныгъэ къащызхагъэфэн фæе, шап-хъэхэр амыукъохэу урамыр зэпачымэ ежхэмкIэ нахы-шIу.

Лъытэныгъэ зыфэтшIырэ лъэсырыкIохэр! Шъугузажъоу урамым шъутемылæд, а нэгъэупIэпIэгъу тIэкIум илажэ-кIэ шъуищылэныгъэ зэпыун ылъэкIышт.

Ю. МАНЖУРИНА
ГИБДД-м пропагандэмкIэ
инспектор.

ЗЭНЭКЪОКЪУХЭР

ЖУРНАЛИСТХЭР

ахэлэжьэнхэ

альэкIышт

Журналистхэм ялэпэлэсэныгэ кызыщагьэлэгон альэкIын зэнэкъокъухэр тиеспубликэ илээс кьэс цызэхашэх. Ахэм ащыцэу анахь мэхьанэ зилэр журналистикэм ылэныкьокIэ Адыгэ Республикэм и Президент ишлухафтын зэрыл зэнэкъокъур ары.

Красногвардейскэ районымкIэ зы мандат зилэ хэдзыпIэ коеу N 7-мкIэ Адыгэ Республикэм и Кьэралыгьо Совет — Хасэм идепутатынымкIэ кандидатэу Лышэ Ахьмэд Батыр ыкьор

Хэдзынхэм сазэрэ-пэгьокIырэ программэр кьэсIотэнэу ищыкIагьэл. Ар типартиетамыгэ тетхагь: «Россия - Труд-Народовластие-Социализм». Ащ кыкIырэр Урысыер кIочIэшлү зилэ кьэралыгьоу щытыныр, цыфхэм ифэшгошэ IофшIэн агьотыныр, ежхэм загьэорышIэжын альэкIыныр, социальнэ зэфэныгьэр ящылэклэныр ары. Ахэр кьыддэхушхэп тиеспубликэ ыкIи тирайонхэм ащыхуэрэр тицэхуэу ыкIи зы тымылоу тыцэсыфэклэ. Сэ зыфасIорэр оппозицием фэгьэхьыгэ шэпхээнчэхуэ зэрэхьэхэрэр ары. Ыпэклэ хэдзынхэр мэфэклэм фэдэгьэхэмэ, джы ахэр зыфэдэхэр кьыбгурылоштэп. Цыфхэр шынен зэлгыштагьэх. ЯгупшысакIэ пае IофшIапIэм кьылуагьэкIыныхэм, IофшIэн зэрэщымылэм, цыфхэр атыжыныхэ зэрамылэкIырым, кьэсымэдэжнэхэ зэралэкIыштым, жьы зэрэхьухэрэм, уасэхэм ренэу зэрахьэхэрэм ащышынэх. А зэпсгэу цыфхэм япсхикэ зэщегьакьо. Хабзэм ар дэгьоу кьызыфегьэфедэ. Цыфыгьэмрэ лыгьэмрэ уасэ ялэжьып.

Адыгэ хабзэм ыгьэнэфэрэ шапхэхэр тыгыгушпэжыгьэхэм фэд. Ащ кьело: «адыгэм шьхьэ-кIафэ зэрэфаширэр ихэгьэгү пае лыгьэгү зэрехьагьэмрэ ащ фишIагьэмрэ ары нахь, ибайныгьэкIэ кыкIыхэрэп».

Хэгьэгүм ибайныгьэ цыфхэм япроценти 10-м ылэ илэ зэрэхьугьэр, цыфхэм япроцент 40-м лэжьапIэ зэримылэр, лэжьапIэр зэрэмкIэ дэдэр бэрэ тицэхышта? Европэм исхэм афэдэу тыщылэклэ гьэпсыгьэгьэхэм фэдэу зэрэхьужьыштхэр. Терактхэр зэпыжыкыштых, ХЭГЬЭГУМ зыкьылэтыжыштыт. Ар КЫЫДДЭХЬУН ЫЛБЭКIЫШТ.

Шьулэгьэгьэба ВВП-р фэдитлүкIэ нахьыбэ ашIынэу блэкIыгьэ хэдзынхэм ялэжьанэ тызэрагьэгьэгьэштхэр гушылэ кьодыеу кьызэрэнэжыгьэр. Хэгьэгүр кризисым кьыхэзыштыжыштыгьэу ыкIи цыфхэм шылэклэ тэрэз языгьэгьэгьэштхэр шылэр план закьу. Ар КИРФ-м ипрограммэу цыфхэм яшIонгьонныгьэхэм атегьэпсыкIыгьэр ары.

Адыгэ Республикэм ыкIи зэрэхэгьэгьоу кьарыкIоштынмкIэ пшэдэкIыжы зыфашижыныным коммунистхэр фэхьазырых!

Тэ кьэтэлэ: «ащ фэдэ партиет шыл».

Шьушхьэ пае, шьуиунагьо пае КИРФ-м дежьугьашт.

Льытэныгьэ кьышхуфэ-зышIэу КИРФ-м кьыгьэлэ-гьогьэ кандидатэу **ЛЫШЭ АХЬМЭД БАТЫР ыкьор.**

Мы материалыр ыкIэ хэмьлэу кьыхэтыутыгь.

Журналистхэм иIофшIагьэ республикэм исоциальнэ-экономикэ, общественнэ-политическэ ыкIи мэхьанэ зилэ нэмыкI льэныкьохэм яхьылэгьэн фае. IофшIагьэр гьээзетым кьыхьэгьэ материалын е телерадиокьэтынэу щытын ыльэкIышт.

Премиер илэсым зэ аты ыкIи ащ фэгьэхьыгьэ зэхэхэр Урысыем ипечатэ и Мафэ тэфэу зэхашт.

Журналистхэм яIофшIагьэхуэ кьагьэлэгьагьэхэр комисиюм фагьэхьык. IофшIагьэу ащ IэкIэхьагьэхэм яспиксэ, ахэм яавторхэр ыкIи организациеу кьэзыгьэхьыгьэхэр официальнэ СМИ-хэм кьыхаурых ыкIи кьатых. Журналист IофшIагьэм цыфхэм яшIошIхэр кьыралолэнхэ альэкIышт, ахэр етIанэ комисиюм кьыдилгытэштых.

Комисиюм ишIошIхэр тыгьэгьазэм и 1-р кьэмысызэ Президентым фегьэхьык. Атекуагьэм Президентым иунашкьокIэ премие раты ыкIи «Адыгэ Республикэм и Президент журналистикэм ылэныкьокIэ ипремие илауреат» зыфиIорэ дипломыр фагьэшхуашт.

Материалхэр зыдэжьугьэхьыштхэр: кьалэу Мыекьуапэ, урамыр Советскэр, 176, тел. 52-46-91, факсыр 52-10-16.

«Адыгееу сигупсэу сикIас»

Джары ыцIэр Адыгэ Республикэм ижурналистхэм я Союз зехищэрэ зэнэкъокъум. Ар Адыгэ Республикэр илээс 20 зэрэхьурэм фэгьэхьыгь. Ащ ипшэрылхэм ащышых республикэм шыпсэурэ лэпкьхэм ядуховнэ байныгьэ кьэухуэмэгьэныр ыкIи хэгьэхьогьэныр,

АР-м социальнэ-экономикэ хэхьоныгьэу ышIыхэрэр кьэ-гьэлэгьогьэныр.

Зэнэкъокъум гьээзетхэр ыкIи электроннэ СМИ-хэм яIофышIэхэр (зы автори, автор купи зэгьусэхуэ) хэлэжьэнхэ альэкIышт.

Материалэу кьырахьылэ-штхэр 2010-рэ илэсым Iоныгьом и 1-м кьышгегьэжыагьэу 2011-рэ илэсым шыпхьэлүм и 1-м нэс кьыхэутыгьэнхэ е кьэтыгьэнхэ фае. Ахэр зы материалэу, зы рубрикэ ялэу материал заулуи хьунхэ альэкIышт.

Зэнэкъокъум хэлэжьэхэрэм яматериалхэр журналистхэм я Союз мы адресымкIэ кьагьэхьынхэ альэкIышт: **385000, кьалэу Мыекьуапэ, урамыр Первомайскэр, 197. Заявкэм итхэгьэн фае авторым ыльэкьуацIэ, ыцIэ, материалы, СМИ-м ацIэ. Заявкэм СМИ-м ипащэ кIэтхэжы.**

Материалхэр шыпхьэлүм и 31-м нэс бгьэхьынхэ плэ-кIышт. КIэуххэр зэфэхьысыжьхэ зыхьукIэ кьыдалыгьтэшт льэныкьохэм ащышых материалыр зэнэкъокъум ипшэрылхэм адештэмэ, журналистхэм илэпэлэсэныгьэ, темэр ямышIыкIэу кьэтыгьэмэ, шып-кьагьэу хэлхьы.

Теклоныгьэ кьыдзыыхьэрэм Iоныгьо мазэм афэгүшIоштых.

Комитетым зэнэкъокъуитIу зэхешт

АР-м лэпкьэ IофхэмкIэ, IэкIыб кьэралхэм ащыпсэурэ тильэпкьэгьэхэм адырIэ зэпхьыныгьэхэмкIэ ыкIи кьэбар жьугьэм иамалхэмкIэ и Коми-

тет зэнэкъокъуитIу зэхешт. Апэрэм ыцIэр «Тятэжхэм ячIыгу. БлэкIыгьэмрэ кьэклоштымрэ азыфагу».

Тильэпкьэгьоу чIыгужыым кьэзыгьээжыгьэхэр тищылэклэ шыщ зэрэхьухэрэм ар фэгьэхьыгь.

Зэнэкъокъум пшэрылхэ шьхьаIэу илэр журналистхэм, хабзэм ыкIи обществом акуа-чIэ зэхэлэу кьэзыгьээжыгьэхэр тищылэклэ хэгьэгьозэгьэнхэмкIэ яшлуагьэ ягьэкIыгьэныр, ахэр тищыц хьунхэм тыдэлэжьэныр ары. Ащ даклоу СМИ-хэм шыпкьагьэ хэлэу кьытхэхьажыгьэхэм яIофыгьохэр кьагьэлэгьонхэ, IэкIыбым шылэхэр гьусэныгьэу адытилэр гьэпыгьэгьэным фэлэжьэнхэ фае.

Зэнэкъокъум зы автори, автор купи зэгьусэу хэлэжьэнхэ альэкIышт. Материалхэр гьээзетым кьыхиутынхэ, телевидениемкIэ кьэтыгьэнхэ е радиомкIэ кьэлогьэнхэ фае. Ащ тэ-тэу льэныкьышымкIэ зэнэкъокъур кIошт.

Кьырахьылэшт материалхэр 2010-рэ илэсым ибэдзэ-огьу мазэ и 16-м кьышгегьэжыагьэу 2011-рэ илэсым ибэдзэ-огьу мазэ и 16-м нэс кьыхэутыгьэнхэ, кьэтыгьэнхэ фае. КIэуххэр мы илэсым ибэдзэ-огьу мазэ и 28-р кьэмысызэ зэфэхьасыжыштых. Теклоныгьэр кьыдзыыхьэхэм ацIэхэр республикэ гьээзетхэм кьыхауыштых.

Ятлонэрэ зэнэкъокъоу комитетым зехищэрэм ыцIэр «Патриот» зихэгьэгү шлу зыльэгьоу, ащ фэлажьэрэм, Хэгьэгү зэошхом игьом лыхьужьыныгьэ зезыхьагьэхэм ар афэгьэхьыгь. АР-м ицелевой программэу «Адыгэ Республикэм шыпсэу-хэрэм япатриотическэ плуныгь» зыфилоу 2011 — 2015-рэ илэсхэм ателытагьэм шы-щэу ар зэхашт.

Зэнэкъокъум пшэрылхэу илэр республикэм ицIыфхэм Хэгьэгү зэошхом хэлэжыагьэхэр ащымыгьушпэхуэ, яхэгьэгү шлу альэгьоу, ащ рыгушхо-хуэ плугьэнхэр ары.

Ыпэрэ зэнэкъокъум фэдэу мыши зы авторым е автор кудым яIофшIагьэхэр кьырахьылэныхэ альэкIышт. Ахэр 2011-рэ илэсым ищылэ мазэ и 1-м кьышгегьэжыагьэу шэкло-гьум и 1-м нэс кьыхэутыгьэнхэ, кьэтыгьэнхэ фае.

Мы зэнэкъокъуми льэныкьо зэфэшхьафхэмкIэ кьэклолэ-штых. Гьээзетхэм кьарыхьа-гьэхэм шьхьафэу ахэплэзыхьыкIи анахь дэгьухэр кьахьы-штых. Теле- ыкIи радиокьэ-тынхэр шьхьафэу кьыхагьэ-щыштых.

Гьээзетым кьыхиутыгьэхэм яоригинал ыкIи тележурналистхэм я DVD е CD дискхэр комисиюм рахьылэныхэ фае.

Зэнэкъокъум икIэуххэр шэ-клогьум зэфэхьасыжыштых ыкIи комитетым кьащыфэ-гушIоштых.

Профсоюзхэм яIофшIэн фэгьэхьыгьэшт

АР-м ипрофсоюзхэм я Федерацияе отраслэхэмкIэ икомитетхэм, профсоюзхэм ясоветхэм ыкIи первичнэ организациехэм яIофшIаклэ ехьылIэгьэ анахь материал дэгьум итхын фэгьэхьыгьэ шьхьэныгьэ зэнэкъокъу профсоюзхэм я Федерацияе исполком зэхешт.

Зэнэкъокъум пшэрылхэу илэр профсоюзхэм яIофшIэн уасэ цыфхэм фашиныр, профсоюзхэм яIофшIэнкIэ опытуу шылэр кьэIотэгьэныр, профсоюзхэм яIофшIапIэхэм япашэхэмрэ IофшIаком ифитыныгьэхэр кьэухьумэгьэнхэмкIэ Iоф зэрээдашIэрэр ыкIи нэмыкI льэныкьохэр кьэгьэлэ-гьогьэнхэр. Зэнэкъокъум хэлэжьэнхуэ рагьэблагьэх республикэ, кьэлэ ыкIи район гьээзетхэм, телерадиокомпаниехэм яIофышIэхэр.

Жанрэ пстэумкIи материалхэр кьырахьылэныхэ альэкIышт. Ахэр корреспондентехэр, интервьюхэр, очеркхэр, зарисовкэхэр, репортажхэр, аналитическэ материалхэр, теле- ыкIи радиокьэтынхэр. Рубрикэхуэ «АР-м ипрофсоюзхэм я Федерацияе иотчет-хэдзын я XXI-рэ конференции ипэгьокI» ыкIи «Профсоюз шылаклэ» зыфилохэрэм ацIэтхуэ ахэр кьыдэкIыныхэ фае.

Материалхэр 2011-рэ илэсым имэзэе кьышгегьэжыагьэу Iоныгьом нэс кьыхэутыгьэнхэ, кьэтыгьэнхэ фае. Ахэр Iоныгьом и 10-р кьэмысызэ мы адресымкIэ жьугьэхьыштых: **кь. Мыекьуапэ, урамыр Краснооктябрьскэр, унэр 25-рэ, АР-м ипрофсоюзхэм я Федерацияе.**

Атекуагьэхэм отчет-хэдзын конференцием ащыфэгүшIоштых.

Арыш, зэнэкъокъухэм шьухэлаж, шьуащытеркIу.

Иофтхьабзэу зэрахьагьэхэм шлуагьэ кьатыгь

Кьалэу Санкт-Петербург шыпсэурэ бзылфыгьэ горэм бэмышIэу кьэбар гушлуагьо кьылыгьIэсыгь. Илэсы 5-кIэ узэкIэлэбэжыымэ осэшхо зилэ автомобилэу IэкIыбым кьы-щыдагьэкIыгьэр мыш шлуа-тыгьугьагь. БзэджэшIагьэр зезыхьагьэхэр профессионал-хуэ кьызэрэчIэкIыгьэхэм кьыхэкIыкIэ, машинэр зы-тыгьугьэхэри, ежь автотран-спортыри зыдэщылэхэр мили-цием иIофышIэхэм агьэунэ-фынхэ альэкIыгьэл. БлэкIы-

гьэ бжыхьэм Адыгэ Республикэм хэгьэгү кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ иуголовнэ розыск икьулыкьушIэхэм оперативнэ-лхьхьон Иофтхьабзэхэр рагьэклокIызэ, автомобиль горэ кьагьэуцугь. Ар заушлэклүм, двигателым ыкIи нэмыкI пкьыгьохэм атет номерхэр икIэрыкIэу хауыжыгьэхуэ кьычIэкIыгь. Машинэм иномер шыпкьэ зэрамыгьашIэу ар зыер агьэунэфын зэрамы-лээкIыштыр правэухьумэкло органхэм кьагурылуагь. Ау

щыт нахь мышIэми, автомобил хэлэ пкьыгьэ закьоу за-водэу кьыдзыгьэкIыгьэм ино-мер кьызытенагьэр оператив-никхэм агьэунэфын альэкIыгь. Мы бзэджэшIагьэр гьэунэ-фыгьэным пае Интерполым икьутамэу АР-м и МВД дэжэ шыэм иамалхэр агьэфедэнхуэ милицием иIофышIэхэм рахь-хьагь. Мы подразделением икьулыкьушIэхэм Японием шылэ яIофшIэгьухэм лэулыкIэ зафагьэзагь ыкIи заводым иномер кьызытенэгьэ пкьы-

гьор кьызыфагьэфедэзэ, ящы-кIэгьэ кьэбарыр зэрагьэгьо-тыгь. Нэужым правэухьу-мэкло органхэмрэ Интерпо-лым иIофышIэхэмрэ зэгьусэ-хуэ уплэкIунхэр рагьэкло-кIыгьэх. КьызэрэнэфагьэмкIэ, мы автомобилыр кьалэу Санкт-Петербург шыпсэурэ бзылфыгьэм илэс пчьагьэ-кIэ узэкIэлэбэжыымэ ыщэ-фыгьагь. Автотранспортыр зыем кьэбар гушлуагьор льягьэлэсыгь, ар лэшэу гуа-пэ щыхьугь.

«НЭФЫН»

Тапэклэ, совет хабзэм илгэхъан, цыфым унэ ышлэу чгэхъажыгъэмэ, е хъяр илэмэ — кыфашагъэмэ (е ыпхъу дэклэуагъэмэ), е унагъом сабый кы-хъуагъэмэ, е ичыжкышылэ псауу ктэ-кложыгъэмэ фэгущлоштыгъэх. Ахэм япхыгъэ лфотхъабзэхэри — унэчгэхъаж, нысэгъэ-джоу, кушгъахпх, ешхэ-ешъу зыфгълоштхэр адыгъэ шыкклэм тетэу рагъэкложыштыгъэх.

Джыры уахтэм, сэ сишлшыкэ, зы
мэфэкыкэ ахэм кьахэхуагь. Ар
цыфым итхылыкэ кьызыдэкыкэ
ары. Уигушхьэлэжыгэ зугъоила-
гъэу плъэгъужыныри тхьагъоба!

Мы мафэхэм кыдэкЫгь Адэмые
щыщэу, ильэсыбэрэ кІэлэегьэджагьэу
Хьут (Хьэшхьуанэкьо) Сарэ итхыль

чэфыбзэ зэлухыгээ «Нэфын» цлэу зы-
фишлыгээр. Сарэ мыр иапэрэ тхыгээ
зэхэубытагь.

**«СфэшІэнэу щытмэ, адыгэу
шыІэм**

Дышъэпс хъарыфкIэ сэ сыфэт-хэшт!»

— УеупчІыжын имыщыкІагъэу
имурад ышъхъэ ежъ-ежъырэу авторым
мы сатырхэмкІэ къырихыгъ.

Бэслыфэыгэу фабэклэ шылэныгэм зэрэхаплээрэр мэгуашэу, иусэ тхылэ «Нэфын» фиусыгэ. Дунэешхом кы-техорэ нэбгырэ пэпчыклэ анахэ лэплэр нэфынэр арыба. Хэти мэгулэ, мэлбыхо, мэклуатэ; дэгъум, дахэм, джа хэти анахэ зыфэныкхо нэфым лыкхлэхэ шлоигъоу. Нэфынэм бэба кыувбытырэ-

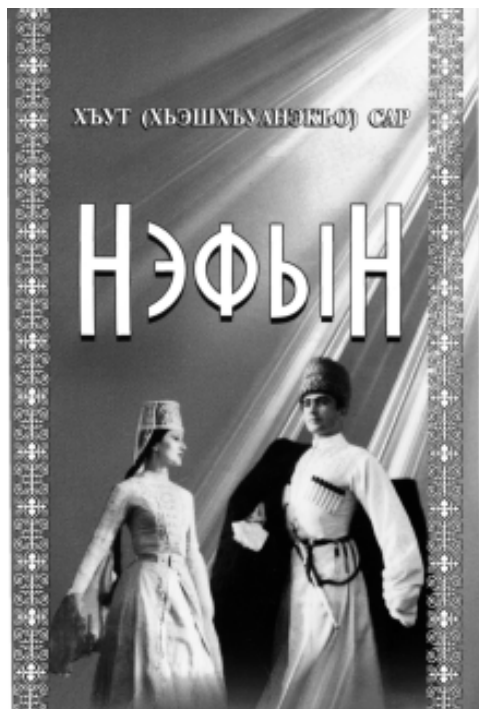
ри. Арышъ, Сарэ тхылтым ыцІэкІэ ты-
ригъэфагъ.

Тхылъыр ОАО «Полиграф-Юг» зыфилорэм, Мыекъуапэ, пчъагъэмклэ 500 хъоу къышшэдэклыгъ. Тхылъым игушылэтэ клэкл ыкли ежъ авторым ипэ-ублэ гушшылэ Хьут Сарэ ишылэныгъэ ыкли итхэн loф зэрэзэпыуцаугъэм уфэгъэнэлъасэ. Ахэм усэхэр кваклэлъэклох, ямэхъанэклэ ахэр Сарэ шъхъэхэмклэ зэхигъэунэфыкыгъэх. Бзылъфыгъэм иусэхэр Iэрышшыхэп, илэгъух, ишъогъух, ежъ Тхьэм кыхихильфагъэхэм ахэшшы-кыгъэх.

«Нэфынэм» кырыгызубытыри, ар зыхэлъыри, зыфэгъэзагъэри тхыль нэклубгъохэм Хъут Сарэ къащелю, иусэ макъэ икъэбар шапхъэу.

Джыры зы тхылъыкIэ, зы адыгэ гупшысэкIэ бзылфыгъэ гъэсэгъэ хьупхъэр пстэуми кыгъэтагъ. Лъэпэ мафэ едгъэшIэу, тхылъыкIэу «Нэфынэм» тежъугъадж, тишIошI къэтэжъугъалы.

МАМЫРЫКЪО
Нурмет.

ЗиҠофшІэн шІу зылъэгъурэ кІэлэегъадж, шІэныгъэлэжь

Цыфыр мзукыгэфэ лъыт-
ныгъзу фашырэм хэжэ, игугу
дахэклэ ашызэ, ицфыгыгэ
тамэмэ заушху, залэты. Укыгэр
зыщычынэрэ мафэм ахэр (та-
мэхэр) зэпыкхыны фытыгъа-
джэу фэхыны альэкышт. Ау сэ
зигугу къэсшымэ сшоигъоу,
сшофшлэгъулым ащ фэдэ
клэух дэй зэрымилэщты сиц-
ыхэ тегъалы хуэнэу сеплы.
Ишэнклэ уехъопсэнэу шырыт.
Рэхъатэу мзекло, гупшысэзэ
мэгущылэ, маклэу мэххыпцы,
ыпы, ынэ цыклэхэм ащ хэп-
шыкылу дырагаштэ. Ынэхэр
мэххых плэмэ нахт тэрэзын
фае. Илгэс тлокым къэху-
гъэш лф зызэдатшлэрэр, мы
лым зэ нэмылэми ымакхэ
лэгыгъу хэти дэгущылэу зэ-
хэхыгъэл, слэгъугъэл, ар
зэрипэсыжырэп ащ. А зы
пкъым ит зэпыт, ари бэмэ къа-
дэхуэрэп. Щыклэгэ закъоу
хэслагъорэр зэрэукытап-
хэр ары.

«УкЫтэр насыпым ызыныкыу» ало цыфмэ. Шыпкэр поштмэ, мы шэн шлагор силофшлэгъу егъэлыегъашцэ хэлъэ, ищылэгъэ гъоукли кышчегуагъу загъор сегушысызу кыхэкЫ. Арэу шытми интеллигент шыпкэм ишэнхэм ащышцэу цыфыгъэ дахэр, илофшлэн фэшыпкэнынэр, лэдэбынгэр, шыкшашлоу шыгынынэр, культурэ ин хэлъынэр, зыдгущылэрэм едзуныр, ац кыкылорэр зехишыкынынэр, ищылэгъэ лэпылэгур лэклигъэхъаныр хэсэлыгъох.

Непэ Александр Ланиныр зэрылжээрэ сэнэхатыр кы-
хихынымклэ зишуугагэ кьекы-
гэр еджаплэм шеджэ зэхюм
предметхэу сурэтшынымрэ
черчениемрклэ езыггаджэ-
штыгэ илэлээгаджэр ары.
1956-рэ илээсым станицэу Хан-
скэм дэт гурыт еджаплэр кы-
зеухым культурэм и Унэ худ-
ожник-оформителэу илофшлэн
шырнигэжьэжыгагэ. Ащ Иутызэ,
искусствэхэмклэ училищэу

Мыекъуапэ дэтым сурэтымрэ живописымрэ яотделение члэхэ. Ар кызыухым Краснодар дэт кэралыгъо клэзегэджэ институтым ихудожественнэ-графическэ факультет еджэныр щылыгъэкIотагъ. Ащ ыуж, 1967-рэ илхэсым, Ханскэм игурыт еджаплэ сурэтшынымклэ щыригэджэнхэу аштагъ ыкли мы предметым ищылэныгъэ зрэпсау рипхыгъ. Ioф ышIэзэ, Мыекъопэ районым методикэмклэ иобединение тэшэныгъэ дызэрихэщтыгъэ. Илъэситлу нахыбэ темышлагъэу Мыекъуапэ кышызылуахыгъэ клэлэцлыкIу художественнэ еджаплэм ипашэу агъэнафэ. 1970-рэ илхэсым клэзегэаджэхэм яшIэныгъэхэм зашыахгъэхборэ хэку институтым изобразительнэ искусствэмклэ методистэу Ioф щишIэнэу рагъэблагъэ. Илъэс тешлагъэу мы предметымрэ черченимерэкIэ методическэ кабинет кышызылуахышъ, ащ пашэ фашы.

Ильэс заулэрэ Иоф зешлэм
ыуж, адыгэмэ яльэпкэ культурэ
инэшанэхэр, анахьэу приклад-
ной искусствэмрэ адыгэ тхып-
хьэмрэ тарихьэу апылгыр,
икбоу эрымыхьэхэрэр кыгы-
руагъ. Ар зэригъэшлэным
зыфежъэм а темэр зэрэгъэ-
шлэгъон дэдэр нэрыльгъэу кы-
фэхьугъ ыки нахь лъэшэу
зылэпищагъ. Научнагъэ хэлъэу
укъеклолэн зэрэфар кыди-
лыгтгъз, 1989-рэ илъэсым су-
рэтшынымкдэ езыхъаджэхэрэм
апае лэпылэгъу тхылъэу «Изу-
чение, возрождение и пропа-
ганда традиций адыгского на-
родного прикладного искус-
ства и художественных реме-
сел» зыфилорэр кыдыгъэкыгъ.

Ащ бужу улбэлэ эджаплэхэм апае «Изобразительное искусство и художественное ремесло» зыфилорэ программэу зыхигъэуцагъэр гъэсэнэгъмрэ шлэныгъмрэклэ Министерствэм ыштагъэ ыкли кыдыгъэкыгъ. Сурэтшынымыклэ еб-

гдажджэхэ зыхыукIд, адыгэ этно-художественнэ културэм ибай-ныгъэхэр (адыгэ зэхэтыкIд хаб-зэхэр, лъэпкь педагогикэр, фольклорыр, музыкэр, прикладной ыкIи изобразительнэ искусствэр) уиIэпыIэгъухуэ, ахэр кызыфбэгъэфедэхэзэ, Ioф адэп-шIэн зэрфаер пшгъэрыльэу ащ кыныгъгъэуцугъ.

Программалэм уасэу илэр, фэдэу, шуагызу кыыхын ыльэкышчхэр ултыэкыгуэным пае «Основы теории и методики преподавания изобразительного искусства (ИЗО) в контексте традиций адыгской художественной культуры» зыфилорэ программэмкэ курсхэм ащэгэджэгънхэ зэрэфар кьэнафаг. Программэмкэ лоф ашлэнэу зырагажым, бгыфедэн ыльэкышч лэпкы искусствэу адыгэмэ ялэм, анахыу зэклары кэзыгэдахэрэр адыг тхыпхэр арэу зэрэщытыр клэзегэджэхэм кыагурыуаг. Ащ ипкыгыо анахь дахэхэр ллэшлэгы пчыагэхэм адыгэмэ ашгыгэ произведенихэм, лэпчысэ пкыгыо зэфэшхыафхэм, кыащагэльэгъонхэ альэкыг. Гушылэм пае, адыгэ плуаблэм, шыгынхэм ягэдэхэм, пхэхэм яхэбыкылын, дышгэ Иуданклэ дыгънхэм. Курсхэм кыякылолэрэ клэзегэджэхэм ащышхэу, апэрэу адыгэ шуахэхэр зыльэгыгугэхэм, шыгынхэр ашлогъэшлэгъонэу кызынапалыхышчгыгэх. Илъэс пчыагэм кыякылол научнагэ зыхэлт ултыэкылоф шуагызу ялэр зэфыхысыжыгыг, зэриггэ-зэфэжи идиссертациеу «Подготовка и переподготовка учителей изобразительного искусства в условиях возрождения этнохудожественной культуры адыгов» (в контексте изучения традиционного прикладного искусства) зыфилорэм чыплэ гъэнафагэ шыригъэубытыг.

Александр мы диссертаци-
ер ытхы зэхъуми, зыпхыре-
гъэкълэмы научнэ пашэу илагэр
шлэныгъэлэжъу, академикэу,
профессорэу, педагогическэ
шлэныгъэхэмклэ докторэу Буз-
рэ Ким ары. Ащ лэзшэу ишлуа-
гъэ кызырэрригъэкълыгэр, лы-
тэныгъэ ин зэрэфишлэрэр си-
лофшлэгъу бэрэ кылоу зэхэс-
хыштыгъ. Шлушлагэр цыфэмэ
ащымыгъуишлэу бэрэ агъ елды.

игугъу дахэклэ, шІукІэ ашІы.

Хэзгэунэфыкы шлоиугу Александр Ланиным ушэтын, уплэклун лофхэр аш кызээрэ-щимыгэуцугэхэр, нахь зы-ригэушымбоггузэ, ыпэклэ зэрэ-лыкылагуштыгыэр. Кэлэеджа-клохэм ИЗО-мклэ яшлэныгэз-хэм нахь ахагэхэоным, нахь заушымбоггуным апае, адыгэ-хэм ямызакую, тимылэпэкэз-гэхуэм Ишлагэу, лэпэщисэу-ялэпэкэ искусствэ шагэфеде-хэрэр (прикладное изобрази-тельное творчество) ашлэнхэм, ахэм уасэ афашлын алээкы-ным, зэягэгэшлыкыгэным уадэлэжэн фэягэ. Аш кып-кырыкыызэ, программэу «Ис-кусство Адыгеи и сопредель-ных территорий в преподава-нии ИЗО» (1 — 7 классхэм апае) зыфилорэ зэхигэуцуагы-кыли кыдытэкыгыг.

Лъэпкъ-чыпIэ компонентыр
ИЗО-мкIэ егъэджэн-пIуныгъэ
Ioфхэм ащыпхырыщыгъэным
кIэлэегъаджэхэр фэгъэхъазы-
рыгъэнхэм яшьыпкъу хэлъ-
жыгъэх шIэныгъэлэжыхэр
ИЗО-мкIэ кIэлэегъэджэ пэрыт-
хэр, программэр зэхэзыгъуо-
цогъэ Ланиныр зэрахэтэу.
Джаш фэдэу мы Ioфым чанэу
хэлъжыгъэх Н.Г.ЛзупакIэр,
Ф.Е.Сулеймановар, З. Л. Гъу-
кIэр, Ю.М. СтIашъур, Н.А. Ко-
жевниковар. Ioфэу зыфагъэ-
загъэхэм гуетыныгъэ фырыIэу
дэлъжыгъэх ИЗО-мкIэ кIэлэ-
егъаджэхэу Хъ. Жанэр, (Теу-
цожь районымкIэ гурыт еджа-
пIэу N 10), Э. Бэгъыр, Хъ. Ха-
санэр (Шэуджэн районымкIэ
гурыт еджапIэу N 6-р), М. Мы-
къор, (Теуцожь районымкIэ
гурыт еджапIэу N 5-р), Н. Ко-
жевниковар (Мыекъуапэ игу-
рыт еджапIэу N 3-р), О. Иван-
ча (Мыекъопэ районымкIэ гу-
рыт еджапIэу N 2-р), А. Кап-
луковская (Джэджэ районым-
кIэ гурыт еджапIэу N 3-р),
М. Къэбэртаер (Адыгэкъалэ
игурыт еджапIэу № 4-р), нэ-
мыкIхэр.

Зигугъу къэтшыгъэ программэхэм яушэтын-уплъэкӀунхэр оклофэхэкӀэ, лъэпкӀчыплӀэ компонентыр кӀэлэ-еджакӀохэм яплун-гъэсэныгъэ шыпхырышыгъэ оху-фӀэкӀэ, художественнӀ гъэсэ-ныгъэм ащ чыплӀэ гъэнэфагъэ щеубытыфӀэкӀэ, А. М. Ланиныр

научно-практическэ конференцие зэфэшхыафыбэм ахэлжыагъ, кыащыгуушылагъ. Конференциехэм яхыллэгъэ сборникхэм истатьяхэр мыззууытлоу кьадэхыагэх. Иофэу ыгъэцаклэрэм дыкфыгоу наукум ишъофышхуи щэлажэ. Тиинститут Иоф зышишлэрэм кышщегъэжыагъэу научнэ Иофшлэгъэ щэклым кэхьу ытхыгъ, кьыдигъэкыгъ. Иофшлагэхэм кьащилэтырэ лъэпкэ Иофыгъоухэм языхэт, ахэр зэрэзэшлопхыщт шыкълэхэм афэгъэхьыгъэу район ыкIи хэку гъэзетхэм истатьяхэр бэрэ кьаригъэхьагэх.

Илъэс 40-м къехъугъ Лани-
ныр станицэу Ханскэм къы-
кызыз шэныгъэхэм зачыхагъэ-
хьорэ институту Мыекъуапэ
дэтэм Иофшылэ къызыклорэ.
Ищылэныгъэ ызыныкыто нахьы-
бэр игупсэ институтэу, ятлонэрэ
унэ фэхъужыгъэм щигъэ-
кълуагъ, иклэс сэнэхъатымклэ
лоф ешлэ, гъэсныгъэмрэ шэ-
ныгъэмрэ хьалэлэу афэлажэ,
пшъарылъэу зыфигъэуужы-
гъэхэр ыгъэцэкълэнхэм чэчи
мафи пылт. Ащ фэдызырэ уахъ-
тэм илофшлэлэ зблихубугъэн,
нэмыклэ лыхъунуэи ыгу къы-
ригъэхъагъэп. Ищылэныгъэ зэ-
рэпсау институтым рипхыгъ,
фэлэжыагъ. Шэныгъэу зэригъэ-
гъотыгъэмрэ сэнauшыгъэу хэ-
лымырэ клэлэегъаджэхэм алэ-
ккигъэхъажыныхэм пае курсхэр,
семинархэр зэхещэх, Иоф адэ-
шлэ, шэныгъэ куу алэкиль-
ханыым пае шэныгъэлэжэхэр,
опыт ин зилэ клэлэегъаджэхэр
къырегъэблагъэх. Ащ фэдэ курс-
хэр ащ районхэмми ашызэхещэх,
«мастер-классхэр» опыт зилэ
клэлэегъаджэхэм къарегъэтых.

Александр кызгэлъэгъоны-
бэхэм, научнэ конференцихэм,
курсхэм, семинархэм kləʃarklɔ
афэху, кызгэлъэгъон зэфэшгъ-
ыафыбзу Мыекыуапэ е район-
хэм ащызэхашхэрэм ахалажэ,
къашэгущылэ, Адыгэ кээр-
лыгъо университетым, МГТУ-м
лекцихэм къашеджэ, програм-
мэхэр, IпыIэгъу тхылгхэр ет-
хы, кыдегэкхы. Мэфэ нэ-
фынэ уахтэр фэхурэп, чэшыр
матхэ. ИофшIэгъухэр еолл-
гъэхэми фэлэкхыштымклэ Iэ-
пыIэгъу афэху. Ашклэ рэзны-
гъэрэ шхьэкIафэрэ кыллэ-
жыгъ, ИофшIаклэ осэ ин фа-
шы, нахьыкIэхэм ящысэтхыпI.

Цыфым илофшэн шу ыльгъоу, хэшлык дэгъу фырилэу ар ыгъэцаклэ зыхъуклэ, гушылэ фабэу кыфагъэшъяуашэрэр бэ.

ХЪАУДЭКЪО Шыхьамыз.

ИСКУССТВЭР — ТИБАЙНЫГ

Зытыратхагъэр илээси 100 хьугъэ

Хьагъэудж Мыхьамэтрэ адыгэ музыкальнэ культурэм-рэ афэгъхьыгъэ «Иэнэ хьурае» Адыгэ кьэралыгъо университетым шлэныгъэмкIэ ибиблиоте-кэ щыкIуагъ. Англием ифирмэу «Граммофоным» адыгэ тради-

ционнэ музыкэр зыщытырат-хагъэр илээси 100 зэрэхьугъэм зэлукIэр ехьылIэгъагъ.

Шлэныгъэлэжъэу, Урысыем икомпозитормэ я Союз хэтэу Алла Соколовар пщынэо цIэ-рылоу Хьагъэудж Мыхьамэтрэ

кьыригъалоштыгъэ мэкъамэхэр Англием, Москва, нэмыкIэхми зэрашIэхэр, ахэр угъоижьы-гъэнхэм, лъэхъаным диштэу цыфхэм зэхьагъэхьыгъэнхэм, нэмыкI Иофыгъоу ыгъэцакIэ-рэмэ кьатегушылагъ.

Ермэлхьаблэ кьэралыгъо кIэлэегъэджэ университетым идоцентэу Сергей Ктиторовым кьалэм итарихъ кьэбар гъэшIэ-гъонхэр зэригъаппхэхээ, куль-турэм епхыгъэу Иоф зышIэ-щтыгъэмэ ягугъу кьышыгъ. Хьагъэудж Мыхьамэтрэ кьыри-гъэлорэ музыкэр, илээси 100-кIэ узэкIэлэбжэмэ, зыщытырат-хэгъэ унэр зыфэдагъэм, ар цыф кIуаплэу зэрэщытыгъэм кьате-гушылагъ. Ермэлхьаблэ а лъэ-хъаным щыпсэуштыгъэ ермэл-хэм адыгабзэр зэрагъашIэ-щтыгъ, тилъэпкэ ишъуашэ ащыгъыштыгъ, тиорэдхэр кьа-лоштыгъэх.

Шлэныгъэлэжъэу Унэрэкъо Рае ордэ 36-рэ зыгетхэгъэ диск-хэм Иоф адишIи, джырэ уахъ-тэ уадэлуном фигъэхъазыры-гъэх. «Хьымсадэ иорэд», «Пшгъэшъэ ордэ», «Гоцэгъэ-

гъым игъыбз» зыфилохэрэм, фэшъхьафхэм ар IупкIэу кьатегушылагъ.

Ермэлхьаблэ ищIыф цIэры-ломэ ясурэтхэр кьызыщагъэлэ-гъорэ чыплэ хэхыгъэу кьалэм илэм узыкIокIэ Хьагъэуджым исурэти лъэгъупхьэу нэм кьы-кIэуцо. «Граммофоным» ты-ритхэгъэгъэ ордэхэр, музыкэр джырэ уахътэ тиансамблэхэу «Исламыем», «Жъыгъ», нэмыкIэхми кьырагъалох.

Ижырэ адыгэ ордэхэр «Иэнэ хьурае» щылугъэх. Шлэны-гъэлэжъэу Ацумыжъ Казбек, Едыдж Батрай, Пащтэ Мэди-нэ, композитормэ я Союз хэтэу Татьяна Суховар, студентхэр, музыкантхэр зэлукIэм хэлэ-жъагъэх.

САХИДЭКЪО Нурбий.
Сурэтым итхэр: «Жъыгъ» ижырэ ордэдыр кьело.

ОБЩЕСТВЕННЭ ОРГАНИЗАЦИЕХЭР

«Хьакурынэхьабл — Мамхыгъ»

Адыгеим икьэлэ гупчэ щыпсэурэ цыфхэу кьуаджэхэу Мамхыгъэрэ Хьа-курынэхьаблэрэ кьадэкIыгъэхэм яшIо-игъоныгъэкIэ Адыгэ республикэ обще-ственнэ-шлэушIэ организациеу «Хьаку-рынэхьабл — Мамхыгъ» зыфилохэр зы-зэхашагъэр илээс заулэ хьугъэ. А уахъ-тэм кьыкIокI общественнэ организаци-ем пшгъэрылэу зыфигъэуцужьыгъагъэ-хэм язэшIохын ащ хэтхэр амал зэралэ-кIэ дэлэжъагъэх.

КьоджитIум социальнэ ыкIи эконо-мическэ хэхъоныгъэхэр ашIынхэр, цыф-хэмкIэ мэхъанэ зилэ Иофыгъохэр кьалэ-тынхэр ыкIи пхырагъэкIынхэр ары нахьыбэрэмкIэ обществэм Иоф зыди-шIагъэр.

Общественнэ организациеу «Хьаку-рынэхьабл — Мамхыгъ» зыфилохэрэм ипашэу, кьуаджэхэу Мамхыгъэ кьыщыхьугъэу ыкIи щапIугъэу, кьалэу Мыекъуапэ иунагъокIэ щыпсэу, Адыгеим дэгъоу щызэлъашIэрэ Къуижъ Казбек Рыхъу ыкьор непэ тиредакция ихьакI.

— **Казбек, цыфхэмкIэ обще-ственнэ организациеу хьагъэу инэу кьагъэлон зэралэжыштыр хэтIи гъэнэ-фагъэми, хабзэм ахэм мэхъанэ тэрэз арымтыжъэу, мыль-кукIэ кьызэрадемылэжыштыр шьолIэми, общественнэ органи-зациер зэхъыштыгъэ. Сыда а Иофым лъапсэ фэхъушъ?**

— СыгукIэ сшIошъ хьоу ыкIи сицыхъэ телъэу кьэсэлэ — хэти, анахъ ИэнэтIэшхо зезыхьэрэ цыфми, кьызыщыхьугъэ кьоджэ цыкIум ыгу зэрэпблагъэр, янэ-ятэхэм яхэлэжъэ зэрэщымыгъуп-шэрэр. Тэри чылэу тыкьызы-щыхьугъэм зыгорэуштыгъэ Иэпы-лэгъу тыфэхъу тшIоигъуагъ.

ЕгъашIэм Мамхыгъэрэ Хьаку-рынэхьаблэрэ адэхэр зы кьуа-джэм фэдэу псэугъэх, зы колхо-зыгъэх, зы Совет хэтыгъэх. Са-бийхэм зэкIэми зы еджаплэм тыкIоштыгъ, а зы кIэлэегъаджэ-хэм тырагъаджэщтыгъ. Тызэ-ныбжыкIэми зыдгъоштыгъэл, непи кьоджэ-кьуаджэ-кIэ тызэ-джэжыштыгъ. Тэ, нахьыжылохэм, джа зэпблэгъэ-зэныбджэгу-ныгъэу тилагъэм тызэрипхыгъэу тигъашIэ кьэтэхъы, тищыкIугъом зэфэтшыгъэ шIульэгъури тазы-фагу зэрэдэлъ.

Джаш фэдэ цыфхыгъэ зэфы-щтыгъэкIэ дахэм мэхъанэу илэр тэ кьытIэкIэхьыгъэхэрэм кьагурыд-гъэлонэу тыфэагъ. ЛIэужыкIэхэр кьалэм кьыщыхьугъэхэм, ахэр эдгъэшIэнхэр, лIакъохэм азы-фагу лIахьылыгъэ-зэблэгъэныгъэу адэлъхэр агурыдгъэлонхэр, агу-кIэ нахъ эпэблагъэ тшIынхэр тигу-хэлъхэу Иофыр едгъэжъагъ.

— **Обществэм и Устав зигу-гъу кьэпшIыгъэ Иофхэри, нэмыкIэу Иоф зыдэшIушIэ-щтыгъэри игъэкIотыгъэу кьы-щыжыгъэлэжъагъэх. Ахэм ащышIэу кьыжыгъэдэхьыгъэхэр тэгъашIэхъа.**

— Кьыддэхьыгъэхэри, тэ ты-зэрэфаем фэдэу тфэмыгъэпсыгъэ Иофхэри щыIэх. Анахъэу сз сыз-гъэразэхэрэм ащышI кьуаджэу Мамхыгъэ щышхэу Хэгъэгу зэ-ошхом хэлэжъагъэхэм апае ме-мориальнэ комплекс зэрэдгъэп-сыгъэр. Шъыпкьэр пIощтмэ, тыгу кьеоштыгъэ адрэ кьуаджэ-хэм ялыеу тэтыем нэпэелъ са-угъэт зэрэдэмытыгъэр. Джы шIэжъ дэпкыым шъхьафэу шы-хадгъэутыгъэх заом щыфэхы-гъэхэм ыкIи псаоу кьэнэжы-гъэхэм ацIэхэр. РайонымкIэ ве-теранхэм я Совет, военкоматыр, чыплэ зыгъэлорышIэжышIэр

упчIэжыгъэу тшIыгъагъэх. Цыфхэр ахьщэкIэ зэралэжIэу кьыхэлэжъагъэх, сомэ мин 230-рэ кьэтыгъоигъагъэр. Ежэ мемориальнэ игъэпсын мин 750-рэ пэлухъанэу щытыгъ, Иофыр кьинкаеу кьытфекIугъ. Сафэразэу сз сшъхьэкIи, кьуа-джэм ыцIэкIи тхьашъуегъэпсэу ясIо сшIоигъу зышIуагъэ инэу кьытэзыгъэкIыгъэ кIалэхэм. ПсэолэшIэу Тутарыш Батырбий мраморнэ плиткэу комплексыр зэрапкIэщтыр зэкIэ, ахэр хэзыл-хьажыштыр бригадэри игъэсэу кьыгъэкIогъагъ, Иофыр аригъэ-гъэцэкIагъ. МэзитIу фэдизэ кьа-лэм тикIызэ чылэм тыкIуагъ, кьытфэуэлэурэ цыфхэм талыш-лэагъ, дгъэшхыгъэх, тахэтыгъ. Чылэм щышI кIалэхэу Иэшъ-хьэмэфэ Налбий сомэ мини 10, ОтэщыкIэ Аслъан — мин 18, Гусейнов Сергей — мин 24-рэ, Зэфэс Мурадин — мин 40, Кьыкь Салбийрэ Зэфэс Рэщы-дэрэ — мини 8 зырыз, ШатIыкьэ Рэмэзанэрэ ТатIыжъ Аскэрбийрэ — мини 9 зырыз, Хьурэшэ Мэдинэ — мини 10 ме-мориальнэ ишIын кьыхалъхьагъ. Ялэм елгытыгъэу, сомэ 100-м кьышгъэжъагъэу сомэ миным нэс кьэзыхьыгъэхэри цыфхэм кьахэкIыгъэх.

Непэ пый мэхъаджэм пэуцу-жыгъагъэхэм ясаугъэтэу Мам-хыгъэ дэтым тыщэгъушIукIы, ар зыфэдгъэуцужыгъэхэри кьытфэра-зэхэу кьытшIошIы.

— **Казбек, чылитIум яобще-ственнэ, культурнэ щылакIэ шъухэлэжъа?**

— Районым щызэхашэрэ Иофхьабзэхэм тахэлэжъэ, ащ нэмыкIэу цыф лэжъакохэу, заом хэтыгъэхэу зинобилей хэ-зыгъэунэфыкIыхэрэм залотэ-гъагъэ, тафэгъушIо, агу кьыдэтэ-щае. Джаш фэдэу зидунай зы-хьожыгъэ цыф гъэшIуагъэхэм ябынхэм тафэтхьаусыхъ, зыгъот макIэхэм тиамалкIэ Иэпылэгъу тызэрафэхьыштыгъ тыпыл.

Районым ифутбол командэ ти-республикэ изакъоп зыцашIэ-рэр. Ар турнирхэм ахэлэжъэ зэ-пыт, текIоныгъэхэр кьыдехых. Ащ гъэстыныпхьэкIэ е ахьщэкIэ тыдэлэу кьыхэкIыгъ. Районым имафэ, мэкъумэщ илэсым икIэуххэр зэфэхьысыжыкIэ зы-хьукIэ район гупчэм тыкьэ-мыкIоу кьыхэкIырэп.

Кьуаджэхэм адэт кьэхалъхэм язытет, нэмыкIэу цыфхэр зы-гъэгумэкIырэ Иофыгъохэр тинэп-лэгъэу идгъэкIыхэрэп.

— **Джырэ уахътэм апэ ижыгъэуштыр Иофхэр сыд фэ-дэхэр ара?**

— Непэ анахъэу тызыгъэ-гумэкIырэ Мамхыгъэ игупчэ ит кьэхалъхэм изетегъэпсыхъа-жынын ары. Чылэм кьэхалъхэм дэт — тIур гъучI хьагъэкIэ дэгъоу шIыхьагъэх, ящэнэрэми гъэцэ-кIэжынынхэр ищыкIагъэх. ГъучI хьагъэм ыкIылулэ упхырымып-лышъунэу материал псынкIэ горэ телулэгъэн фае, чэур дгъэ-лэщт. Кьэхалъхэр ИгъэкI, кьыхъ-лыхъэ тымышIэу ащ ищыкIэгъэ Иофхэр зэшIотхыштыгъ. Чылашъ-хьэми, чылакIэми ащыIэ кьэхалъхэм якIоллэрэ гъогухэри дгъэцэкIэжыштыгъ, джэназым кьакохэрэм апаи бгъагъэ щыт-шIыштыгъ. БэмышIэу чылэм ты-кIогъагъ, цыфхэм, чыплэ адми-нистрацием илофшIэхэм кьэхалъхэм икьэшIыхьанкIэ тадэ-гушылагъ. Тызэгъурыуагъэу кьысшIошIы, тиамалхэри, тизэ-

шIокIэхэри зэхэлъхьанхэшъ, кьэ-халъхэм илоф зэшIотхыштыгъ тигу-хэлъ. ЕгъашIэм кьэхалъхэм Иофхэр кьоджэдэххэм зэкIэм зэдыря-Иофыгъ. Бзылфыгъыи, хьуль-фыгъыи Иофым кьыхэлэжъэнхэ фае, зэкIэми кьагъэблэгъэ цыфхэр ащ дэлъых.

— **Казбек, общественнэ организациеу хэтэ хэтхэр, ащ изхъсыгъохэм кьакуалIэхэр?**

— Организациеу нэбгыри 100-м ехъу хэт, Совет иI, ащ нэб-гырэ 11 хэхъэ. Советым илэсым зэхэсыгъо заулэ зэхещэ. Обще-ствэм хэтхэм мазэм сомэ 30 кассэм кьырагъэхъанэу ары унашъоу щыIэр.

Тизэхэсыгъохэм зетэгъэжъа-кIэм бзылфыгъэхэри, ныбжы-кIэхэри нахьыбэу кьакошты-гъэх. Непэ тэ тызэрэфэу кIэла-кIэхэр тилофхэм кьахэлэжъэхэ-рэп. Ар икьоу тыздэмылэжъэгъэ Иоф. НыбжыкIэхэр общественнэ организациеу нахьыбэу кьызэ-рэхъэгъэнхэ фаеи шъхьафэу со-ветыр тедгъэгъушIыштыгъ.

— **Советыр зыщызэхъан чыплэ шъула, цыфхэр зэхэ-сыгъохэм тыда кьызэкIуалIэ-хэр?**

— Обществэннэ организаци-ер зызэхэтцагъэм кьышгъэжъа-гъэу унэу тызыхъэзэрэуштыгъым икьэгъотынкIэ Иэпылэгъу кьыт-фэхьыгъэх Бырсыр Батырбийрэ Хьунэго Рэщыдэрэ. Апэ АКЪУ-м, джы кьэралыгъэ ИофшIаплэу «Гу-манитар ушэтынхэмкIэ АР-м иин-ститут» тыщызэлэжъагъ.

Обществэннэ Иофыр сыдигъуи Иоф псынкIэп. Шлоигъоныгъэ закьокIэ цыфыбэ зыгъэгумэ-кIырэ Иофыгъохэр зэшIопхынхэ плэкIыштыгъ. Арэуштыгъыи, общественнэ организациеу «Хьа-курынэхьабл — Мамхыгъ» зы-филохэр илофшIэн нахъ гъэшIэ-гъонэу зэхатцэ тшIоигъу. Тапэ-кIэ ныбжыкIэхэри, бзылфы-гъэхэри тилофшIэн нахъ кьыхэ-дгъэлэжъэщтыгъ. КIалэхэр тапэ ерэтых, тэ, нахьыжыхэм, акIыб тыдэгъу, тлэкIырэмкIэ Иэпылэгъу тафэхьыштыгъ.

— **ШъуигухэлъышIухэр кьыжыгъэдэхьыгъэху шъуфэтIо.**
Дэгъушылагъэр **ШЪАУКУО**
Аслъангуащ.

Сурэтым итыр: Къуижъ Каз-бек.

Адыгэ лъэпкь къэшъокло ансамблэу «Гуфитым» хэтхэр ныбжьыкIэх. Купым ихудожественнэ пащэр Къэбэртэе-Бэлъкъарымрэ Адыгэ Республикэмрэ язаслуженнэ артистэу Нэныжъ Айдэмыр.

— Лъэпкь къашъохэр зышIо-гъэшIэгъон ныбжьыкIэхэр ансамблэм къетэгъэблагъэх, тэгъасэх, — еIо Нэныжъ Айдемыр. — Сэнаушыгъэ зыхэлъхэр къахэтэгъэщых. КIалэхэри пшъа-шъэхэри еджэх. ЯшIэныгъэ хагъахъозэ, лъэпкь искусствэм фэлажъэх, анахь дэгъухэр «Налмэ-сым» фэтэгъэхъазырых.

«Гуфитыр» Търкуем шыIагъ, адыгэу хэгъэгум исхэм аIукагъ, концертхэр къыщитыгъэх. Търкуем къыкIыгъэ кIэлэцIыкIу ансамблэу «Мафэмр» «Гуфитым-р» зэгъусэху Мыекъуапэ пчы-хъэзэхыхуэ шызэхашъэгъагъэр тшыгъушхэрэп. Тильэпкъэгъу кIэлэцIыкIухуэ Търкуем къы-щыхъугъэхэм адыгабзэр ашIа-хэрэп пIоми хъунэу шытыгъ.

Адыгеим шыщ ныбжьыкIэхэр хъакIэмэ нэIуасэ афэхъугъэх, тIэкIу нэмыIэми, адыгабзэкIэ

адэгъушIэхуэ зэрэфежъагъэхэм шIуагъэу къытырэр тинэрыльгъугъ. КIэлэцIыкIу ансамблэхуэ хэгъэгу зэфэшхъафмэ ащызэхашагъэхэр джыри зэIыкIоштых. Лъэпкь къашъоу «Гуфитым» къышIыхэрэр Нэныжъ Айдемыр

егъэуцух. Дунаим шыщIэрыIо ансамблэу «Налмэсым» А. Нэныжъыр икъэшъуакIу, кIэлэцIыкIухэри ыгъэсэнхуэ уахътэ къы-хегъэкIы.

Адыгэ Республикэм ия 20-рә ильәс фэгъэхыгъэ мэфэкI зэ-

хэхъэхэм «Гуфитым» зафегъэ-хъазыры. Адыгэ быракъыр агъэ-быбатэзэ къашъоу къашIы-щтыр зэкIэми агу рихъышхуэ тэгугъэ.

Сурэтым итыр: **къэшъокло купэу «Гуфитыр».**

БОЕВОЙ САМБЭР. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Лыгъэр зишәпхъэр атекIо

— Зэнэкъокъухэр дэгъоу зэхашъэгъагъэх, — къеIуатэ Тыгъужь Алай. — Дышъэ медальхэм афэбэнагъэхэм лыгъэ шъыпкэ зэрахъагъэу сэлъытэ.

— Абазэ Ислъам килограмм 90-м нэс къэзыщчырэмэ зэрянэкъокъугъэр къытфэIуатэба.

— Сигуапэу къыосэIо Ислъам спорт ухъазырыныгъэ дэгъу дэдэ зэIуагъэхэм къащигъэлъэгъон зэрилъэкIыгъэр. Санкт-Петербург ибэнакIоу Дмитрий Невин-нэм «къабзэу» текIуагъ. Дагы-стан къыкIыгъэ Рэмэзан Алига-джаевыр бэрэ ыгъэгугъагъэп. Пкъыуз фишIи, ащи «къабзэу» къышIуихыгъ.

— Финалым Ислъам зэрэхэфагъэр иныбджэгъухэм ашIогъэшIэгъонэу къаIуатэ.

— Хабзэ зыхэмылъ спорт зэ-эзонымкIэ ыкIи боевой самбэмкIэ дунаим ичемпионэу Михаил Заяц Москва шхэпсэу. Адыгеим ибатыр ащ зыIокIэм текIоныгъэр къышIуихыгъ. Зэнэкъо-къум еплъыгъэ тренерхэм, спортсменхэм Абзэ Ислъам иIэпIэ-сэныгъэ осэ ин фашIыгъ. Дуна-им изэнэкъокъухэм М. Заяцрэ И. Абазэмрэ ащызэIуагъэхэм фагъадзэ бэнэгъур зэрэIорэм еплъыгъэх. Ислъам псынIкIуэ мэ-гупшысэ, амалэу иIэр ыгъэфедэ-ным пае хэкIыпIэ зэфэшхъаф-хэр къегъотых. ИзекIуакIэхэр хырыхыхэмэ арагъапшхуэ бэрэ къыхэкIы. ФиналныкIор «къа-бзэу» тибатыр къыхыгъ.

— Ислъам, узэIуагъэу хэр зэбгъапшхэмэ къа-хэбгъэщы пшIонгъор къы-тэпIонэу уфаеба?

— Къин къысшымыхъугъэ зэIуагъэу къахэкIыгъэп. Арэу щытми, Михаил Заяц сызэрэ-текIуагъэм нахь сэгъэгъушIуагъ, ар финалым фэгъэдагъ.

Урысые Федерацием боевой самбэмкIэ изэнэкъокъухэр Санкт-Петербург шыкIуагъэх. Адыгэ Республикэм ихэшпыкIыгъэ командэ зэIуагъэу афэзыгъэхъа-зырыгъэ тренерхэм ащыщэу Тыгъужь Алайрэ тибатырхуэ Абазэ Ислъамрэ Хамзатханов Хъамидэрэ Мыекъуапэ къызагъэзэжыым гушIэгъу тафэхъугъ.

— Дышъэ медалыр Санкт-Петербург испортсмен къызышIопхыгъэр.

— Ары. Михаил Мохнатки-ным пкъыуз фэшIи, «къабзэу» сытекIуагъ.

— Хамзатханов Хъамидэ кг 82-рә къэзыщчырэмэ якуп хэтыгъ. Алай, ащ ибэнакIи къытфэIуатэба.

— Хамзатханов Хъамидэ ящэнэрэ чIыпIэр къызэрэди-хыгъэм фэшI тигъэгъушIуагъ. Шъобж къызытыращэм ыуж бэнэпIэ алырэгъум къызэрэтекIыжы-щтыр арэп зэгупшысагъэр — медалым фэбэнагъ.

— ЗэIуагъэу Хъамидэ иIагъэхэм ташыбгъэгъуа-зэ тшIонгъу.

— Москва испортсменэу Игорь Антонюк, С.-Петербург ибэнакIоу Рустам Абдурапо-вым, еIанэ Абусупиян Алиха-

новым Хъамидэ атекIуагъ. Ду-наим ичемпионэу, Дагыстан иIыкIоу Мурад Керимовымрэ Хъамидэрэ финалныкIом шы-зэIуагъэх. ТекIоныгъэр М. Кери-мовым ыхыгъ.

— Джэрз медалыр Хъамидэ къыдихыныр къе-хыльэкIыгъа?

— Зэнэкъокъум зэIуагъэхуэ сыдигъокIи къинэу щэкIох. Хъамидэ икъулайныгъэ ыгъэфедэ, Москва испортсменэу Игорь Антонюк текIуагъ.

— Хъамид, сыда къытапIо пшIонгъор?

— Зэнэкъокъумэ тафэзыгъэ-хъазырыгъэ тренерхэм ацIэ къе-сIо шIонгъу. Хъэпэе Арамбый-рэ Тыгъужь Алайрэ тренерэу си-Iэх, лъэшэу сафэраз. Адыгагъэу къыздызэрахъэрэ сэрэкIэ еджа-пIэу щыт.

— Сэри ситренерхэм тхъа-

шъуегъэпсэу ясIожыныу сы-фай, — зэдэгъушIэгъур лъегъэ-кIуатэ Абзэ Ислъам. — Хъэпэе Хъамидэрэ Ошхъунэ СултIанрэ тренерэу сиIэх. — Спортм сы-зэрэфагъасэрэм дакIоу, шыIэ-ныгъэм епхыгъэ IофыгъохэмкIи сикIэлэегъаджэхуэ, ныбджэгъу нахыжхуэ сэлъытэх.

— Алай, Адыгеим ихэшпыкIыгъэ командэ ушыт-хуэу зэIуагъэу за-къыщигъэлъэгъуагъа?

— Абзэ Ислъамрэ Хамзат-ханов Хъамидэрэ дышъэ ыкIи джэрз медальхэр къыдахыгъэх. Бэрэдэж Ислъам, Бэрэчэт Мурат, ЛIэрыкIо Мурат, Саидрахмонов Мустафа, ХъэклIэл Рустам, Тута-рыщ БислIан Урысыем и Къыб-лэ шъольыр изэнэкъокъухэм ахэлажэхэи, хагъэунэфыкIырэ чIыпIэхэр къыдахыгъэх, ащ ыуж Урысыем икIэх зэIуагъэу ахэлажыагъэх. Медальхэр къа-мы-хыгъэми, сакъыщытхуэ сшIон-гъу. ЯIэпIэсэныгъэ хагъэхъуагъ, тапэки Iоф зыдашIэжыгъэ та-гъэгъушIонэу тащэгугъы.

— ТизэдэгъушIэгъу зы-щытыухыным сыда джыри къытэшъулоштыр?

— Тимедальхэм ахэдгъахуэ, спортыр зикIасэхуэ къытфэгумэ-кIыхэрэ нахыбэрэ дгъэгъушIо-хэ тшIонгъу. Адыгэ Республи-кэр мыгъэ ильәс 20 мэхъу, юби-лейм гъэхъагъэхэр пэдгъохынхуэ тыфай.

— ШъуигухэлъышIухэр къыжъудэхъунхуэ шъуфэсэIо.

— Тхъауегъэпсэу.

Сурэтым итхэр: **Абзэ Ис-лъам, Тыгъужь Алай, Хамзат-ханов Хъамид.**

*НэкIубгъор
зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТИЛЬ Нурбий.*

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

КъыдзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм
лъэпкь IофхэмкIэ,
IэкIыб къэралхэм
ащыпсэурэ тильэп-
къэгъухэм адырIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи къэбар жъу-
гъэм намалхэмкIэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

**Редактор
шхъаIэр**

**ДЭРБЭ
ТИМУР**

**Редакциер
зыхэшIэр:**
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъаIэм
иапIэр:
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыж зы-
хырэ секретары:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зыщаушыхъаты-
гъэр:**

Урысые Федерацием
хэутын IофхэмкIэ,
телерадиокеIэтын-
хэмкIэ ыкIи зэIы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыпIэ гъэIоры-
шIанI, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиу-
тыхэрэм мышъып-
къагъэу къахафэ-
хэрэмкIэ къэзыт-
хыгъэхэм пшъэдэ-
кIыж ахы. Къа-
тхэхэрэмрэ гъэзе-
тым шылажэхэр-
рэмрэ яеплъыкIэ
зэтемыфэн ылгэ-
кIышх. Гъэзет-
еджэхэм къыт-
фагъэхырэ тхы-
гъэхэр зэхатфы-
хэрэп ыкIи къэ-
зытхыгъэхэм
аIэкIэдгъэхъа-
жыыхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Пчъагъэр
4335
Индексхэр
52161
52162
Зак. 616**

Хэутыным
узщыкIэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

